

Brenner János

Brenner János (Szombathely, 1931. december 27. – Zsida, 1957. december 15.) magyar elsőfogatalmas ciszterci szerzetes, rábakethelyi (ma Szentgotthárd része) káplán, az 1956-os forradalmat követő egyházüldözés vértanúja.

Élete

Brenner János 1931. december 27-én született Szombathelyen. Édesapja – Brenner József – szüleinek tizedik gyermeke. Szombathelyen a premontrei Szent Norbert Gimnáziumban érettségizett. Az érettségi után a Műszaki Egyetemen tanult Budapesten. Az ő édesapja – Brenner Tóbiás – Szombathely híres polgármestere volt. Brenner János édesanyja – Wranovich Julianna.

Brenner János szülei Szombathelyen ismerkedtek meg, és itt, a székesegyházban kötötték házasságot 1929. szeptember 23-án. Házasságkötésük után Szombathelyen éltek az ősi Brenner családi házban a nagyszülőkkel. Itt született a család legidősebb gyermeke László, őt követte János, majd a harmadik gyermek József. A három fiúgyermek a papi hivatás mellett kötelezte el magát. Brenner János tanulmányait a szombathelyi Római Katolikus Püspöki Elemi Iskolában kezdte 1938 őszén, ahol az első három tanévet kitűnő eredménnyel fejezte be. Nem kis nehézséget jelentett a család számára, amikor 1940 őszén az édesapát áthelyezték a Pécsi Iparfelügyelőségre vezetőnek. Az újonnan felépített családi házból egy bérelt, emeleti lakásba kellett költözniük, amely egyben az édesapa hivatala is lett.

János a pécsi Püspöki Tanítóképző Gyakorló Iskola harmadik osztályában folytatta a Szombathelyen megkezdett tanulmányait. 1942. június 27-én felvételt nyert a Ciszterci Rend pécsi Nagy Lajos Gimnáziumába. Mint korábban, itt is kitűnő tanuló volt. Az édesapát 1946. október elején visszahelyezték Szombathelyre, így vele együtt a család is visszatért.

Brenner Jánost 1946. október 7-én felvették a Premontrei Rend szombathelyi Szent Norbert Gimnáziumába. Az ötödik és hatodik osztályát végezte itt. A francia nyelv tanulásában, művelésében különösen is kitűnt.

A Magyar Országgyűlés 1948. június 16-án szavazta meg a 33. törvényt: „a nem állami iskolák fenntartásának az állam által való átvétele, az azokkal összefüggő vagyontárgyak állami tulajdonba vétele tárgyában”, amelyet még ugyanezen a napon kihirdetett Tildy Zoltán köztársasági elnök. 6505 egyházi iskola került állami tulajdonba. Ilyen körülmények között kezdte meg Brenner János 1948. szeptember 1-jén a 7. osztályt az államosított Nagy Lajos Gimnáziumban. Az iskola légköre, a tanári kar teljesen megváltozott, a váltás a diákokat is nagyon megzavarta.

Az egyik magyar dolgozatát ezzel a mondattal fejezte be Brenner János: „Ép testben, ép lélek.” A magyartanár aláhúzta a lélek szót, és piros tollal kérdőjelet tett: „Hol van?” Az érdemjegyét pedig lerontotta. Az ifjú érezte és felismerte, hogy az államosított iskola szellemisége és a tanárok életvitele nem az ő felfogásának való. Nyilvánvalóvá vált számára, hogy a megváltozott körülményekből kifolyólag veszélybe kerülhet a hivatása is. Döntés elé kényszerült. Mivel iskolája szelleme és a tanárokkal való benső kapcsolata által a ciszterci hivatása megérlelődött, ezért László bátyját követve Zircre ment.

Gimnáziumi tanulmányainak befejezése után, 1950-ben jelentkezett novíciusnak a ciszterci rendbe. Beöltözésekor kapta az Anasztáz nevet. Csak néhány hétig tapasztalhatta meg a nyugodt, Istennek szentelt életet, mert a szerzetesrendek elleni támadás Zircet sem kímélte. Brenner a budapesti Hittudományi Akadémia világi hallgatója lett két szemeszteren át, miközben titokban végezte novíciusi évét. Ezt követően 1951-ben tette le első fogadalmát.

Miután a rendi vezetés már látta, hogy a kommunista diktatúrának egyhamar nem lesz vége, úgy próbálták biztosítani a növendékek jövőjét, hogy felvételüket kérték egyházmegyei szemináriumokba. Így került Brenner János 1951-ben a szombathelyi egyházmegye kispapjai közé. A következő évben a szemináriumok nagy részét feloszlatták. Brennert társaival együtt 1952-ben átvették a győri papneveldebe. Kovács Sándor püspök szentelte pappá 1955. június 19-én a szombathelyi székesegyházban. A város Szent Norbert-templomában mutatta be újmiséjét.

Rábakethelyen, a határ menti Szentgotthárd második kerületében lett káplán. A plébániához négy filia tartozott: Magyarlak, Máriaújfalu, Zsida és Farkasfa. Kozma Ferenc plébános jó példát adott és sokat segített az ifjú papnak. János atya minden áldozatra készen állt a hívekért. Különösen rajongott a gyermekekért és az ifjúságért. Tisztelte, szerette az embereket, nem volt személyválogató.

Emlékezete

Sírjára újmisésként jelmondata került: „Az istenszeretőknek minden a javukra válik”.

Emlékét az egyházmegyében megőrizték. 1981-ben, születésének 50. évfordulóján a szombathelyi Szent Erzsébet templom gyóntatókápolnájában őt ábrázoló üvegablakot helyeztek el.

Az úton, ahol megölték, a rendszerváltás után emlékkápolnát építettek, amelyet 1996. augusztus 25-én Konkoly István megyés püspök szentelt fel. A harang oldalára jelmondatát írták.

2006. december 16-án Veres András szombathelyi püspök ünnepi szentmisével Brenner János-émlékét nyitott meg a szombathelyi székesegyházban. Az ünnepségre Kisléghi Nagy Ádám festette meg Brenner János portréképét. December 17-én vasárnap az egyházmegye minden templomában megemlékeztek Brenner János vértanúságáról.

2007. december 16-án, halálának 50. évfordulóján szobrot emeltek egykori középiskolájában, a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumában, Pécssett.

2007-ben mutatták be Iváncsits Tamás Brenner Jánosról szóló, *A jó pásztor* című zenés drámáját Szentgotthárdon. A darab sikerétől felbátorítva Lauer Ferenc rendező a következő évben elkészítette a filmváltozatot is. A DVD-film szerzői kiadásban jelent meg, a Brenner János Emlékhely Alapítvány, a Bólyi Római Katolikus Egyházközség, Bóly önkormányzatának kulturális bizottsága és magánszemélyek támogatásával.

2008. szeptember 1-jétől Brenner János nevét viseli a Szombathelyi Egyházmegye fenntartásában lévő, szombathelyi székhelyű óvoda, általános iskola és kollégium közös igazgatású többcélú intézmény. Az új intézmény neve: Brenner János Óvoda, Általános Iskola és Kollégium.

2009-ben jelent meg Nagy Gábor (költő) a Barankovics István Alapítvány ösztöndíját elnyert regénye *Ki a konkolyt vetette* címmel, mely egy a Kádár-rendszerben elkövetett nyugat-magyarországi falu káplánjának brutális gyilkosságát rekonstruálja.

Boldoggá avatási eljárás

Boldoggá avatási eljárása 1999-ben kezdődött meg. 2008. július 31-én az eljárás első, egyházmegyei vizsgálati szakasza véget ért. A bíróság az eljárás során 34 tanút hallgatott ki. Kiadatlan írásait is megvizsgálták. Az eljárás a továbbiakban Rómában folytatódik.

Felhasznált irodalom:

Soós Viktor: Papgyilkosságok a nyugati határ mentén. web.axelero.hu/kesz/jel/04-10/soos.html

hu.wikipedia.org/wiki/Brenner_Janos